

บทคัดย่อ

หัวข้อวิทยานิพนธ์	รูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยของโรงเรียนอนุบาลชุมตาบง กิ่งอำเภอชุมตาบง จังหวัดนครสวรรค์
ผู้วิจัย	นางวาสนา พันธุ์สุข
คณะกรรมการที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร. ธาณี เกสทอง ผู้ช่วยศาสตราจารย์อวยชัย วยสุวรรณ
สาขา	ยุทธศาสตร์การพัฒนา
ปีการศึกษา	2548

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยของโรงเรียนอนุบาลชุมตาบง กิ่งอำเภอชุมตาบง จังหวัดนครสวรรค์ และเพื่อสร้างรูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยของโรงเรียนอนุบาลชุมตาบง กิ่งอำเภอชุมตาบง จังหวัดนครสวรรค์ วิธีดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ช่วง คือ

ช่วงที่ 1 ศึกษาปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยของโรงเรียนอนุบาลชุมตาบง กิ่งอำเภอชุมตาบง จังหวัดนครสวรรค์

ช่วงที่ 2 สร้างรูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยของโรงเรียนอนุบาลชุมตาบง กิ่งอำเภอชุมตาบง จังหวัดนครสวรรค์

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ บุคลากรทั้งหมดในโรงเรียนอนุบาลชุมตาบง กิ่งอำเภอชุมตาบง จังหวัดนครสวรรค์ รวมทั้งสิ้น 305 คน และกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 4 ระดับ และวิธีการจัดประชุมสนทนากลุ่ม

ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยของโรงเรียนอนุบาลชุมตาบง กิ่งอำเภอชุมตาบง จังหวัดนครสวรรค์ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับน้อย ได้แก่ ด้านประเภทของขยะมูลฝอย ด้านการบริหารจัดการขยะมูลฝอย ด้านการกำจัดขยะมูลฝอย มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด และด้านแหล่งกำเนิดขยะมูลฝอย พบว่ามีปัญหาอยู่ในระดับมาก

รูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยของโรงเรียนอนุบาลชุมตาบง กิ่งอำเภอชุมตาบง จังหวัด นครสวรรค์ แบ่งเป็น 4 ด้าน จำแนกตามด้านประเภทของขยะมูลฝอย ได้แก่ ขยะมูลฝอยเปียก เช่น เศษอาหาร เศษผัก เปลือกผลไม้ เป็นต้น ขยะมูลฝอยแห้ง เช่น กระดาษ ถุงพลาสติก ขางวง โฟม แก้วพลาสติก กระจบอง เป็นต้น และขยะมูลฝอยอันตราย เช่น ซากถ่านไฟฉาย สารเคมี ขวดบรรจุน้ำยาทำความสะอาด เป็นต้น

ด้านแหล่งกำเนิดขยะมูลฝอย ได้แก่ บริเวณโรงอาหาร บริเวณร้านค้า และบริเวณอาคารเรียน

ด้านการกำจัดขยะมูลฝอย ได้แก่ การนำขยะไปหมักทำปุ๋ย การนำขยะไปทิ้งในที่จัดทิ้งขยะ ของชุมชน การเผา การฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล การนำขยะไปเป็นอาหารสัตว์ การคัดแยกขยะ และการนำขยะกลับไปใช้ประโยชน์ใหม่

ด้านการบริหารจัดการขยะมูลฝอย ได้แก่ ดั่งขยะที่มีอยู่ในโรงเรียนไม่เพียงพอ มีถังขยะที่แยก ชนิดไว้ เช่น ถังขยะเปียก ถังขยะแห้งไม่เพียงพอ โรงเรียนมีงบประมาณในการบริหารจัดการขยะ มูลฝอยไม่เพียงพอ ที่คืนในการกำจัดขยะมูลฝอยสำหรับการเผาหรือการฝังกลบไม่เพียงพอ ระยะทาง จากโรงเรียนถึงที่จัดทิ้งขยะของชุมชนไกลเกินไป นักเรียนทิ้งขยะมูลฝอย ไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย การไม่เคยมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยของโรงเรียน และไม่มีคณะกรรมการ หรือผู้ดูแลรับผิดชอบการแก้ไขปัญหาเรื่องขยะมูลฝอยโดยเฉพาะ

Abstract

Thesis Title	A Model of Solid Waste Management of Anuban Chumtabong School, Chumtabong Sub-district, Nakhon Sawan Province
Researcher	Mrs. Wasana Phansuk
Advisory Committee	Assoc. Prof. Dr. Thanee Gesthong, Assoc. Prof. Auaychai Waisuwan
Program	Development Strategy
Academic Year	2005

This research was conducted to study the problems of solid waste management, and to construct a model of solid waste management of Anuban Chumtabong School, Chumtabong Sub-district, Nakhon Sawan Province.

The research procedures were divided into two stages:

- 1) To study the problems of solid waste management,
- 2) To construct a model of solid waste management.

The population and sample group used in this research were 305 people from the personnels of Anuban Chumtabong School, Chumtabong Sub-district, Nakhon Sawan Province. The purposive sampling method was used to collect the information. The data was analyzed statistically from a 4-point rating scale questionnaire using Percentage, Arithmetic Mean and, Standard Deviation. Focus group discussion was also taken into account.

The findings of this research were:

The solid waste management problems of Anuban Chumtabong School, Chumtabong Sub-district, Nakhon Sawan Province were at the high, moderate and low levels. The highest problem was about the place of origin of solid waste. The moderate problem was about the type and management of solid waste and the lowest problem was about the destruction of the solid waste.

The model of Anuban Chumtabong School, Chumtabong Sub-district, Nakhon Sawan Province had 4 aspects:

The types of solid waste were firstly, wet solid waste (Garbage), for examples, leftovers, fruit peels, remnants of vegetables, etc., secondly dry solid waste (Rubbish), for examples paper, plastic bags, rubber bands, foams, cans, etc., and thirdly, hazardous solid waste, for examples, old batteries, chemicals, bottles for storing chemical, etc.

The places of origin of solid waste were the canteen, shops, and the school building.

The destruction of solid waste was to make bio-fertilizer, to dump the solid waste in the appropriate place, to burn, to bury the solid waste as sanitation landfill, to take the leftovers to feed animals, or to recycle.

The solid waste management problems arisen from the aspects of not enough wastebasket to divide the garbage, not enough budget to manage the solid waste, not enough land to burn or to bury the solid waste, the far distance from school to the place to dump the solid waste, students not being taught to throw the waste in the wastebasket, no help to solve the problem about solid waste management, no special committee or the person to take responsibility to solve the problems of solid waste management.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณา และความช่วยเหลือจากคณาจารย์ ซึ่งผู้วิจัย ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ธานี เกสทอง ประธานกรรมการที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อวยชัย วัชสุวรรณ กรรมการที่ปรึกษา ดร.สมภพ เจริญนุทต ประธานกรรมการสอบ ดร.สมบัติ ศรีทองอินทร์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุภาวดี ศรีวรรณะ กรรมการสอบ อาจารย์บังอาจ บำรุงศรี กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ และคณาจารย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ทุกท่าน ที่ให้ความอนุเคราะห์ ช่วยเหลือแนะนำในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ ทำให้วิทยานิพนธ์มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ ดร.สมภพ เจริญนุทต ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธนาศ มีศรีสวัสดิ์ คุณลำพอง บุญยืน ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่กรุณาตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย ด้านระเบียบวิธีวิจัย ด้านการใช้ภาษา ด้านเนื้อหาการวิจัย และกรุณาให้คำปรึกษางานงานวิจัยสำเร็จได้ด้วยดี

ขอขอบพระคุณ คุณภักดี พงษ์พูล ท่านรองนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดนครสวรรค์ และคณะผู้เชี่ยวชาญ 7 ท่านจากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครสวรรค์ ที่ได้กรุณาแสดงความคิดเห็น และเสนอแนะวิธีการต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการทำวิจัย และขอขอบคุณเพื่อนนักศึกษา ปริญญาโท หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพุทธศาสตร์การพัฒนารุ่นที่ 1 ทุกท่าน ที่กรุณาให้การสนับสนุนเป็นที่ปรึกษาในการทำวิจัย

ขอขอบคุณ คุณเกษญา ศรีระวัตร ผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนอนุบาลชุมตาบง คณะครู นักเรียน นักการภารโรง แม่ค้าในโรงเรียน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนอนุบาลชุมตาบงทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือในการทำวิจัยในครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อประกอบ คุณแม่ม่วง นุตเวช และสมาชิกครอบครัวพันธุ์สุข ทุกคนที่เป็นกำลังใจ กำลังความคิด และความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ จนทำให้การศึกษาสำเร็จสุด่วง ด้วยดี

คุณค่าและคุณประโยชน์อันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูแก่เวทียุค แต่บิดามารดา และครูอาจารย์ ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่าน

วาสนา พันธุ์สุข